

STÖRM EN STILTE

GEDICHTEN

van

D. S. Hovinga

UITGEVERIJ CERES – MEPPEL

1972

INHOLD

De merel flaaït	5
Veujoarsdag	6
Duustere dag	7
Stried	8
Haarststörm	10
Stilte	11
Veujoarsbaauw	12
Oetsturm wereld	13
Snei	14
Grommelbui	15
Uterdiek	16
Oldamster boerenlaid	18
Zummerlaand	19
Plougen	20
Roggemouer	21
Wad	24
Op grieze wegen	25
Dit is de diek	26
Midwintertied	27
Ales in rust	28
Olle kolk	29
Stille regen	30
Wadlopen	31
Störm	33
Witte wereld	35
Stille keersen	36
Borries	37
Wilde ganzevlocht	39
De wilde jacht	40
Scheuvelies	43
Deel in duustern	44
Boetendieks	46

DE MEREL FLAAIT

In zummernacht
In lichte dook en kilte
De merel flaait . . .

As frizze daauw
In 't mörgngraauw
Slagt 't zelvem laid
Deur 't bloarenklaid
In 't lustern van de stilte.

De schaauwe zanger zai je nait.
Wadde zingt, waide nait.
't Is Gods mörgnlaid.

VEUJOARSDAG

Zunne schient !
De wereld nei.
't Woater lopt in slooten vot
Van smolten snei.
't Laand is swaart
De locht is lei.
Vrij klopt mien boerenhaart,
Ik loop op boerderij.

Rogge is gruin,
De grond is nat.
Klokke zingt van kerk in dörp,
Volk lopt op pad.
Zo stil as wat
Is 't over 't veld.
Open gaat mie 't haart,
Ik loop op boerderij.

DUUSTERE DAG

Graauw verwaaid is de dag
Dei boeten wacht,
'n Raauwe vracht
In diezeg grieze dracht.

De golven in de graacht
Goan hoog en swaart.
En duuster slagt
De wereld in mien haart.

Aal raauwer wolkenjacht
In staaile vlocht,
Nemt overmacht
En wilder wordt de locht.

STRIED

Twei jonge esken stoan
Bladnoaknd en ontoan
'n Ander te bevechten
Om aigen levensrechten.

De bloote graauwe takken
Dei in 'n ander pakken
En in de hōgte streven
Misgunnen 'n ander 't leven.

Ze griepen en hoaten mekoar
Mit draails en stil misboar
En baaide stammen strekken
Mekoar te overrekken.

d' Aine waast in boggels
En d' aander bogt zok roggels,
Dizze staaft mismoakt en krom
En deie vringt zok om en om.

„Woarom“, vroag ik, „dei stried,
De wereld is zo wied,
En is toch roemte zat
Op dit verloaten pad?“

Moar dei heur ainmoal zaaid'
Geeft ons het antwoord nait.
Dei let het swoare vechten
Om aigen levensrechten.

HAARSTSTÖRM

De störm speelt örgel
In de dom van de boomen;
De bloaren stroomen, goan en komen
Onder machtege haand van de wind.
Hoog in zokzulf, in 't grieze verwulf
Broest zunder woorden, in volle accoorden
Het haarsteg laid, dat over wereld waait.

Het braide roezen as de zee
Soest hén nô over ale stee . . .
'n Psaalm oet het wiede aal
Van grui'n en blui'n en staarm en vaal
Zingt ter nô overaal
Voldroagen kloagen
Om vergoane doagen.

De haarst is komen.
Ik stoa in de dom van de boomen,
Verzonken in het machteg laid
Dat over wereld waait.

STILTE

Boeten is 't duuster,
Blinnen bin dicht.
Ik zit allaine,
Binnen, bie 't licht.

Om mie daipe stilte
Dei op ale dingen ligt.
Niks sprekt, ales swigt,
Drokt as'n loden gewicht . . .

't Krassen van mien penne
Brekt dit swoare swiegen
In 'n gedicht . . .

VEUJOARSBAAUW

De dag is open, groot,
De locht nô blind van blaauw.
De waarme zun beschient de schoot
Van kampen: „Veujoarsbaauw“.

En wied het veld in 't rond
De peerdespannen goan
Te zaaien in de open grond.
Zo wordt 't aal joaren doan.

Doar gunder ligt mien dörp
Rood in de veujoarszun.
En ik, ik hol te zaaien op
En drink dei haile wereld in.

OETSTURM WERELD

Grieze locht.
Gain licht
Gain zicht
Gain zucht.
Gain tak, gain blad,
Nog nat van dook
Beweegt ter zok.

De druppen druppen van de boomen.
Gain vogel zingt,
Gain wezen denkt.
Allain 'n peerd, dei drinkt
En 't woater kringt
In drinkeldobbe . . .

SNEI

Witter as zulverwit,
As 't hooge wolkenwit
Ligt over veld en graid
'n Tere sneien spraid.
Zo wit, zo zuver, wied
'n Loaken as van steernzied'.
Hier's gain geluud, gain tied,
Moar boare aiweghaid,
Woar 't oardse aal vergaait
In licht van d' hemel heer
Ik vin gain woorden meer

GROMMELBUI

De dunder rolt
Mit swoare stem
En dichter volt
De swaarte kim.
'n Weerlichtslag
Van blaauwe vuur
Split vot opslag
De duustre muur.
De dunder gromt
En 't korenveld
Gaait liggen domt
Veur 't roeg geweld.
De regen komt
In stroomen deel.
De dunder gromt
Oet raauwe keel.

UTERDIEK

Uterdiek;
Wiedopen riek
Achter leste polderdiek.
Wied en zied het kwelderlaand.
Woar ik stoa en kiek
Waast het waik van Dollerdkaant
Oet zien grieze sliet.

Uterdiek,
Stil vredeziek.
Hier nemt ale hoat de wiek
En mit 't soezen. van de zee
Aan de hooge diek
Voart dien volle daipe vree
Deur mien innerziek.

Uterdiek,
Mien ainzoam riek,
Open en oafzunderziek.
As ik hoast gain weg meer wait
Kom ik aan dien zied,
Doe allain stilst mien verdrait,
Moakst mie vrij en bled.

Uterdiek,
Mien rusteg riek,
Wensteg is mien innerliek.
Moar as krit de blaanke maaiw
Kèl van wenst en angst,
Den vergaait mien aigen schraaiw,
Den staarft mien verlangst.

Uterdiek,
Mien aiweg riek,
Naargns is het die geliek
Ziegt de wind zo zult en fris
Onder 't gries verwulf
Den vuil ik mie staark en wis
Den ben ik miezulf.

OLDAMSTER BOERENLAID

Onder zummerlichte lochten
Mit heur 'witte wolkenvlochten
Ligt mien gaaile korenlaand.

Boerderijen, hooge fortien,
Stoan as machtege konsorten
Braidoet in de zunnebraand.

Grieze, glènne, open wegen
Lopen liek as lichte vegen
Tot aan poort van polderdiek.

In dei stille wiede kimmen
Flustern doezend machte stemmen:
„Olle ambt doe bist mien riek“.

ZUMMERLAAND

Woagenwiede'
Veerten wieken,
Lichte bliede
Heerten, dieken . . .
Verre zichten
Kampen koren
Doen van lichten
Riepen, smooren
Wiedheer hen
Noar hail gunne,
Geel en glèn
In de zunne.

PLOUGEN

Peerden trekken,
— Bogen nekken —
In de graauwte
Veur de ploug op baauwte.

Iesders snieden
In de zieden
Van het stoppellaand

En ik men
Zo goud ik ken
Liekoet, lien' in haand.

Vurgen rollen,
Kanteln, vollen
Zok bie d' open grond

En ik loop
In lichte dook,
— Fris nog, moar gezond —

Mörnrood
Blödt oet de poort
Van d' Oosterkim
Woar ik aan 't plougen bin.

ROGGEMOUER

Doar deur het hooge koren
Dat bogt in d' oav'ndwind
Lopt langs 'n laange loane
Allain, 'n lutje kind

De zun zinkt deel in 't Westen
En vaarft de wolken rood
't Wordt stiller bie de loane
Woar net nog 'n raaitvink float

De wind soest deur de rogge
Dat golft no as 'n zee
'n Blaauwe korenbloume
Zoit mit van joa en nee.

Dei mooie blaauwe bloume
Zag 't lutje kind doar stoan
Zé stapte dou in 't koren,
Och haar ze 't moar nait doan.

En 'n èndje wieder zag ze
Nog net zo'n bloume stoan;
En aal moar wieder, wieder
Lopt z' oaf van laange loan.

De hooge smuie oaren
Boegen veur het kind oet ziet
De roggeboaren zingen
Van nacht en vrouger tied.

Doar vlogt wat over 't koren,
Oet d' oaren dook het op:
'n Swaarte groote spoukwief
Mit hoareg roege kop.

't Kind vuilt 't onhaail komen,
Bloumen valen heur oet haand.
Het koorn begunt te swaaien,
't Is duuster op het laand.

Om 't kind slagt 't wief heur handen
En rit 't deur 't koren mit.
„De rogg'mouer," broest het koren,
„Dei onder d' oaren zit."

De wind soest deur de rogge,
Dat golft nog as 'n zee.
Doarboven aan hooge lochtdak
Schoot 'n steern van zien stee.

W A D

Woagenwied
Aan diek
Het wad,
Trankiel
En stil.

Het sliek
Blinkt mat.
Lopt priel
En ril.
Leeg tij.

Gries licht,
En lei
De zun
En swigt
Het wad
As in 't begun.

OP GRIEZE WEGEN

Op grieze wegen
Verloren wegen
Vaalt de regen
De grieze regen
De stille wegen
Dei 'k goa, verswegen.
Gain bewegen
Komt mie tegen.
Allain de vegen,
De grieze vegen
Van de regen.

DIT IS DE DIEK

Dit is de diek! ·
Mien riek
Mien laand
Ligt veur mie
In zien groot verbaand.

Het koolzoad bluit,
Het koren gruit,
De laaiwerk zingt,
De hemel blinkt.

En aan de kim
In 't loug, de toren
In roemte hoast verloren
Zingt blied zien stem
Over zien riek: „Kiek,
Dat is de diek."

MIDWINTERTIED

Wat is nô ales rondom stil.
'n Wonderlieke vrumde wil
Van swiegen holt het laand,
De boomen en de kim in ain verbaand
Van triesterg gries en miemern.
't Is of het dode smuie raait
Aan kaant van daip te beeden staat.

Gain zucht, gain oam let zok nô heuren.
Wat is 't, wat staat hier te gebeuren?

En over ales flustert hen
Zo, as allain de stilte ken
Het is midwintertied.

ALES IN RUST

(Vrij noar Goethe)

Ales in rust.
In de twiegen
Zugste gain siegen,
De vogels swiegen
In de boomen.
De dag is vebie.
Gaauw zel al komen,
Rust, ook veur die

OLLE KOLK

Hier ligt aan olle Dollerddiek,
Vergeten in het korenriek

'n Grondeloze daipe kolk
Van olle rampen stille tolk.

't Is ainzoam en is daipe vree
Om 't veld en dit verloren stee.

Het hooge verre hemeldak
Dei spaigelt zok in 't woatervlak

En weerschien van het oav'mdrood
Vindt in de daipe kolk zien dood.

Het hooge smuie lieneg raait
Dat rond de kolk te boegen staat

Nuunt aalaan 'n gedachtenis
Van aal wat hier verburgen is.

En rondom lustert 't riepe koorn
In schaaren van de nacht verloorn.

Noar 't aiwenold gehaimenis
Dat rondom dizze wereld is.

STILLE REGEN

Gries hangt de locht
Dei triesterg bogt
Om 't donker laand
Aan dizze kaant.

Moar zaagte regen
Vaalt op de wegen,
Vaalt op het laand
Oet milde haand.

Zaagte regen,
Stille zegen
Oet 't verre laand
Aan aander kaant

Stille regen,
Wil mie ook geven
Troanen van geluk
Dit kört oognblik.

WADLOOPEN

(Aan Mr D. Schortinghoes)

Op 't open wad, op 't grote wad
Deur 't graauwe waike sliek
En vrakke wagels lopt ons pad
Ver boeten laand en diek.

De tocht is gries en lei en zat,
In dampen schient de zun.
Was zo as hier op 't stille wad
De wereld in 't begun?

Het tij verloopt in riet en priel.
Zien wond're melodie
Nuunt in mien oor zo stil, trankiel
En siegt mie zo vebie.

Het is of ploat en wad allèn
Mit doezend stilten swigt.
Het oog, het haart, vindt hier gain én
Van roemte en van zicht.

Ver aan de kim blinkt duun en oog,
En spaigelt – vrumd – in 't licht
Het woagenwiede wad omhoog,
'n Wonder vergezicht.

STORM

In wilde voart
Mit graauwe board
Komt de störm oet zien hörn.

d' Onbedwongen
Volle longen
Barsten open
Onder 't loopen.

Wild en enter
Over twenter
Veegde 't laand,
Bezzem in haand.

Brolt en dunder,
Rolt en klunder
Mit zien broezen
Rond de hoezen.

Gaait aan speulen
Mit 'n meulen.
Rouen draaien
Van zien swaaien.

Vogels strieden,
Wolken glieden
Op zien vlocht
Deur de locht.

Golven springen
Onder 't dwingen
Van zien macht
Oet de gracht.

En het luden
Van zien ruden
Slagt de kimmen
Mit zien stemmen.

WITTE WERELD

Witte vlokken warreln.
Stil omdeele dwarreln
Witte vlokken snei.
Aal moar weer van nei

Dansen witte vlinders
Van de kille winters
Op heur lichte vlocht
Oet de grieze locht.

Over veld en waarv'm
Legt zok swaarm op swaarm
Van het dansen mui
In de witte bui.

Ain groot wit henneklaid *
Wordt over wereld spraaid;
'n Zaacht en zuver vluus
Van kristallen pluus.

De immer gruine dèn
Spraaidt zien takken hén
Onder witte pracht
En holt doodenwacht.

* henneklaid is doodskleed.

STILLE KEERSEN

(Grunneger oav'nd van de rederiekerskoamer Woco)

Stille keersen bramen
As teere lichtaailannen
In de zee van duustemis
Dei om de wereld is.

Teere fiene vlammen
Dei de schaaren nammen
Van dit vaaileg stee,
Geef onz' haarten vree.

Loat ons rusteg zitten
Bie joen swakke pitten
Dei ons vreugde schenken
En 'n daip noadenken.

Flakkerende vlammen
Op hooge blaanke stammen,
Loat joen tooverkringen
In het duustern dringen.

Steun onz' swakke krachten
Mit joen klaine machten
Tot weer bet're doagen
't Oorlogsspouk verjoagen.

Stille keersen brannen
As teere lichtaailannen
In de zee van duusternis
Dei om de wereld is.

BORRIES *

Routduuster is de nacht.
Noordwester dut en boldert
Dat schoem over de dieken slagt
Van 't wuilen van de Dollert.

Roeg hoelt de wind moar aan
En jacht in wilde vegen
Van oet het duuster laand
Om 't kruuspunt van de wegen.

De koale boomen boegen
Veur dizze noodlotsmacht.
De leste bloaren stoeven
Vebie in duustre nacht.

Wat doekt doar in de sloot
Op dreisprong van de wegen
In 't roege raait dat dood
Zok bogt veur wind en regen?

Is het 'n spouk, 'n hond
Op dreisprong van de polder?
— De Locht is swaart as grond
En duuster as 'n zolder. —

Zien oogen as dobbelaaier groot
Dei gloepen veur zok hen.
Mit open moel, de tanden bloot
Zo gromd' en graauwde wat e ken.

Het hoar zo roeg en swaart as pik
Staait staaïlop in zien nek.
Zien pokkel is as 'n kaalf zo dik
En kwiel lopt oet zien bek.

Dat is de borries, stommesteert.
Mit natte kolle snoet
Springd' over 't laand van heerd tot heerd
En jankt en hoelt het oet.

Bie haarde störm en wind
In wilde roege nacht
Den izze in zien element
En komde onverwacht

As moane no en dèn,
— 't Gezichte blaik en vals —
Loert deur de wolken hén
Noar störm zien wilde wals.

* Borries is Boreas?; personificatie van de Noordwestenwind.

WILDE GANZEVLOCHT

De wereld ligt
In 't kört gericht
Van grieze mist,
Zo diezeg is 't.

De locht zit dicht.
De haarstdag swigt.
Om waaide en sloot
Is stilte groot . . .

En ver gerocht
Komt deur de locht
'n Ganzevlocht
In overtocht

Beschrift 'n V
In hooge glee
En ales kikt
Wat of het wikt.

Heur triest gewag
Klinkt in de dag
Oet kèlle borst;
Bedudt dat vorst?

De ganzevlocht
Dut hoog zien tocht;
Ik blief woar 'k stoa
En kiek heur noa

De wereld swigt
In 't haarstgericht;
En grieze mist
Slut ales dicht.

DE WILDE JACHT

't Wordt roeg en haaidens boeten,
De wolken staaigern in de nacht.
De regen klettert aan de roeten
En broest de störm oet aal zien macht.

De Wilde jacht komt roamen
Op 't swaarte wolkenpeerd
Mit graauwe roege moanen,
De störm dat is zien sweerd.

Zien mantel is van wolken
En dook hangt in zien board.
De hoagels bin zien dolken
Dei swiept 'e noar de oard'.

Hai striemt aal onder 't joagen
De noak'nde koale grond;
In de Midwinterdoagen
Den trekt en gaat e rond.

En mit hom zien trawanten,
De knechten mit de heer,
Lösbandeg, roege klanten,
Tevree in 't roege weer.

Dei steken de trompetten
Dat 't baldert deur de locht
En 't is asmids bie zetten
Of d' oarde golft en bogt.

Twei groote swaarte roaven
Vlaigen veur de Wilde jacht;
Verkonden raauw zien goaven
Van vruchtboarhaid en kracht:

„Al ligt het laand te beven
Van pien en koll' en nood,
De grond veur 't neie leven
Dat is de raauwe dood."

SCHEUVELIES

't Vrust.

't Woater op daip wör ies;
Het gries is oet de locht
Dei zok om wiede wereld bogt.
De snei ligt op het doode hok
't Is kold en aal in rust.

En ik,

Ik hoal mien scheuvels op
En stap op daip bie til.
Ik bin mien scheuvels onder
Op spaigelgladde boane.
Wat is het wonder stil.

Ik schait

Op iesders over 't ies
En over 't dichte daip
Blied da 'k weer scheuvellaip.
Wat stroomt en gluit mien bloud
En kolle vuil 'k nô nait.

Ik snie

En scheuvel wieder, wied
De locht is licht en zuver
Ik denk nait aan de tied.
't Gele raait aan kaant in snei
Glit mie moar aal vebie.

DEEL IN DUUSTERN

Over deel, in duustern
Van de körte dag
Gaait 'n zaagte fluustern
Om, 'n vrumd gewag.

Deur de voale roeten
In het hoge dak
Vaalt het licht van boeten
Graauw op goul en vak.

En het holle dreunen
Van de dichte wind
Rolt langs baalk en beunen
Roeg zien rappelmint.

Boven gouden koren
— Burgen van het laand —
Liggen 't dak te schooren
Oplang en kapspant.

Moar in hörns en houken
Van de groote deel
Flustem doar de spouken
Oet vervrongen keel?

Achter spinnewebben
— Gries en graauw van stof —
Dei de dingen hebben
Speult zok doar wat oaf?

Stait doar bie dei poale,
Gunder, wieder rechts,
Nait 'n bezzemstoale
Van 'n olle heks?

BOETENDIEKS

Wat is vlochteg
In de locht?

Wat verswigt
Het grieze licht?

Woar wiekt hén
Roemte zunder én?

Wagels waigen
't In heur aigen

Wat dizze runen
Vernunen

INHOLD

De merel flaaït	5
Veujoarsdag	6
Duustere dag	7
Stried	8
Haarststörm	10
Stilte	11
Veujoarsbaauw	12
Oetsturm wereld	13
Snei	14
Grommelbui	15
Uterdiek	16
Oldamster boerenlaid	18
Zummerlaand	19
Plougen	20
Roggemouer	21
Wad	24
Op grieze wegen	25
Dit is de diek	26
Midwintertied	27
Ales in rust	28
Olle kolk	29
Stille regen	30
Wadlopen	31
Störm	33
Witte wereld	35
Stille keersen	36
Borries	37
Wilde ganzevlocht	39
De wilde jacht	40
Scheuvelies	43
Deel in duustern	44
Boetendieks	46

